

Stk. 2. Ved kgl. anordning tilrettelægges en særlig undervisning med afsluttende universitetsprøve med det formål at give de i Grønland hjemmehørende aspiranter til præstestilling i Grønland en videregående uddannelse i kristendomskundskab.

Stk. 3. Udgifterne ved de i Grønland hjemmehørende vordende præsters uddannelse og ophold i Danmark afholdes i henhold til bevillinger på de årlige finanslove.

Stk. 4. Præstevielse i Grønland kan foretages ved provsten eller undtagelsesvis ved en af biskoppen dertil bemyndiget præst.

§ 5.

Stk. 1. Præsterne bistås i deres kirkelige virksomhed af uordnede kateketer og overkateketer. Kateketer og overkateketer beskikkes af provsten blandt de lærere, der har de nødvendige forudsætninger for den kirkelige tjeneste.

Stk. 2. Antallet af kateketer og overkateketer samt det dem tilkommende honorar fastsættes på finansloven.

§ 6.

Der fastsættes ved kgl. anordning regler for dannelsen af en repræsentation for menigheden på de enkelte pladser, ligesom det bestemmes, hvilke beføjelser og pligter der skal gives en sådan repræsentation.

§ 7.

De særlige pligter med hensyn til vandel og personlige forhold, som i henhold til lovgivningen påhviler den danske folkekirkes præster, er gældende for de i Grønland tjenstgørende præster, og reglerne i §§ 61, 64 og 65 i lov nr. 418 af 12. juli 1946 angående suspension, disciplinære undersøgelser og påkendelse af tjenstlige sager ved særlig gejstlig ret gælder tillige for præsterne i Grønland, således at formanden for appeldomstolen indtræder i provsteretten ved siden af provsten for Grønland. Sager, der påkendes ved provsteretten, påankes direkte til højesteret.

§ 8.

Der fastsættes ved kgl. anordning nærmere regler om kirkebøgernes førelse og om befolkningens pligt til at anmelde fødsler, navngivning og dødsfald til kirkebøgerne, samt om pligt for præsterne til at afgive indberetning om disse forhold og om indgåelse af ægteskab.

§ 9.

Tilsynet med indretningen og vedligeholdelsen af kirkebygninger og begravespladser samt lokaler, der benyttes til gudstjeneste, varetages af vedkommende præst og en dertil af landshøvdingen beskikket bygningskyndig mand. Det nævnte tilsyn afgiver indstilling om istandsættelse af de kirkelige bygninger og lokaler til et overtilsyn bestående af landshøvdingen og provsten. Overtilsynet antager den fornødne bygningskyndige medhjælp.

§ 10.

Statsministeren bemyndiges til efter forudgående forhandling med kirkeministeriet og biskoppen at fastsætte de særlige regler, som anses for hensigtsmæssige, vedrørende den kirkelige virksomhed i Østgrønland og Nordgrønland.

§ 11.

Stk. 1. Kongen udnævner for seks år ad gangen en lektor til at forestå undervisningen på Det grønlandske Seminarium i København.

Stk. 2. Lektor fungerer som konsulent for statsministeren og biskoppen i sager vedrørende den grønlandske kirke, og hans erklæring skal indhentes i sådanne sager.

§ 12.

Stk. 1. Tidspunktet for nærværende lovs ikrafttræden fastsættes ved kgl. anordning.

Stk. 2. Ved samme kongelige anordning fastsættes, hvilke hidtil gældende bestemmelser vedrørende Grønland der skal bortfalde fra ikrafttrædelsen.

Hvorefter alle vedkommende sig har at rette.

Givet på Amalienborg, den 27. maj 1950.

Under Vor kongelige hånd og segl.

Frederik R.

(L. S.)

Hans Hedtoft.

27. maj.

Nr. 274.

Lov om skolevæsenet i Grønland.

Vi Frederik den Niende, af Guds nåde konge til Danmark, de Venders og Goters, hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,

Gør vitterligt: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel I. Skolens styrelse.

§ 1.

Stk. 1. Ledelsen af det samlede skolevæsen i Grønland henlægges under en skoledirektion bestående af landshøvdingen som formand, provsten og skoledirektøren.

Stk. 2. Rektor for seminariet og realskolen deltager i skoledirektionens møder, for så vidt angår spørgsmål vedrørende efterskolerne, realskolen og seminariet.

§ 2.

Stk. 1. Der oprettes en stilling som skoledirektør for Grønland. Skoledirektøren udnævnes af kongen.

Stk. 2. Skoledirektøren skal have bestået lærereksamen fra et dansk seminarium eller have anden uddannelse, der kan ligestilles dermed.

Stk. 3. Skoledirektøren fungerer som forretningsførende medlem af skoledirektionen.

§ 3.

Stk. 1. Skoledirektionen træffer bestemmelse om alle forhold vedrørende skolevæsenet, som ikke er henlagt til andre myndigheders afgørelse.

Stk. 2. Skoledirektionen fører tilsyn med, at gældende bestemmelser for skolevæsenet overholdes, og at påbudte foranstaltninger iværksættes, og er i så henseende berettiget til at besøge alle skoler og af alle skolemyndighederne at fordre sig alle oplysninger meddelt.

Stk. 3. Skoledirektionen har kaldsret til alle de lærerembeder ved skolerne, der ikke besættes af kongen eller statsministeren.

§ 4.

Stk. 1. Vestgrønland inddeles i skoledistrikter, hvis antal og område fastsættes af statsministeren.

Stk. 2. For hvert distrikt beskikker statsministeren efter indstilling fra skoledirektionen en lærer til som skoleinspektør at forestå ledelsen af børneskolerne i distriktet. Skoleinspektøren forestår tillige ledelsen af aftenskolerne.

Udfærdiget gennem statsministeriet. Se rigsdagstidende 1949—50: Folket. tid. sp. 3818, 4012; till. A. sp. 5539.

Stk. 3. Skoleinspektøren beskikkes for et tidsrum af 3 år ad gangen. Der tillægges ham et honorar, hvis størrelse fastsættes på finansloven.

Stk. 4. Forsåvidt der ikke blandt lærerne findes nogen, som kan overtage hvervet som skoleinspektør, kan midlertidigt en i distriktet tjenstgørende præst beskikkes.

§ 5.

Stk. 1. I hver kommune nedsættes efter statsministerens nærmere bestemmelse et skoleudvalg bestående af skoleinspektøren, præsten, formanden for vedkommende kommunalbestyrelse samt et af kommunalbestyrelsen udpeget medlem.

Stk. 2. Statsministeren fastsætter de nærmere regler for skoleudvalgets virksomhed.

§ 6.

Til at repræsentere forældreinteresserne ved den enkelte skole udpeger forældrene til de børn, der er optaget i den pågældende skole, en repræsentant. De nærmere regler for forældrerepræsentantens valg samt for hans virksomhed fastsættes af statsministeren.

Kapitel II. Børneskolen.

§ 7.

Stk. 1. Skolepligten indtræder ved skoleårets begyndelse for de børn, der i kalenderåret er fyldt eller fylder 7 år, medmindre forældrene sørger for anden forsvarlig undervisning, der skal være underkastet det almindelige skoletilsyn. Skolepligten ophører med udgangen af skoleåret i det kalenderår, hvori barnet fylder 14 år.

Stk. 2. De nærmere bestemmelser til gennemførelse af skolepligten fastsættes af statsministeren.

§ 8.

Stk. 1. Undervisningen i den almindelige børneskole besørges enten af lærere med lærereksamen fra et dansk seminarium eller af lærere med afgangseksamen fra seminariet i Grønland, jfr. § 12. Statsministeren er bemyndiget til under særlige forhold at tillade afvigelser fra denne bestemmelse.

Stk. 2. På steder, hvor ingen fuldt uddannede lærerkræfter, jfr. stk. 1, haves til rådighed, kan lærergerningen efter skoledirektionens bestemmelse midlertidigt overdrages til andre, der skønnes at kunne varetage undervisningen på forsvarlig måde. De pågældende antages af skoleinspektøren efter bemyndigelse fra skoledirektionen.

Stk. 3. Antallet af lærere fastsættes ved normeringslov eller finanslov. Lærernes fordeling ved de enkelte skoler bestemmes af skoledirektionen.

§ 9.

Blandt undervisningsfagene skal stedse findes religion, indøvelse i at læse og skrive såvel det grønlandske som det danske sprog, regning, skrivning, sundhedslære, historie, geografi og naturhistorie. Hvor forholdene tillader det, gives der tillige undervisning i tegning, gymnastik, sang, kvindelig håndgerning, husgerning og sløjd.

§ 10.

Stk. 1. Hvor forholdene taler derfor, ordnes efter statsministerens nærmere bestemmelse på grundlag af indstilling fra skoledirektionen undervisningen i børneskolen i 2 linier, således at der på den ene linie (A-linien) i hele skoletiden undervises på grønlandsk i alle fag, bortset fra dansk, medens der på den anden linie (B-linien) senest efter udgangen af det

andet skoleår undervises på dansk gradvis i flere og flere fag, dog at undervisningen i grønlandsk og religion meddeles på grønlandsk.

Stk. 2. Skoleinspektøren afgør efter forhandling med skolens leder og under størst mulig hensyntagen til forældrenes ønsker, hvilke elever der kan anses for egnede til optagelse på den dansksprogede linie.

Kapitel III. Realskolen og seminariet.

§ 11.

Stk. 1. Den nu bestående højskole omdannes til en realskole, hvis formål er på grundlag af børneskolen, særlig de dobbeltsprogede skolers B-linie, og indtil videre efterskolerne (eventuelt efter en optagelsesprøve) gennem en 4-årig undervisning at føre eleverne frem til en til den danske realeksamen svarende prøve.

Stk. 2. Undervisningsfag og eksamenskrav er i hovedsagen de samme som i den danske mellem- og realskole, dog at der tillige undervises i grønlandsk. Statsministeren kan efter forhandling med undervisningsministeren træffe bestemmelse om sådanne afvigelser fra de for mellem- og realskolen i Danmark gældende regler om undervisningsfag og eksamenskrav, som må anses for hensigtsmæssige under hensyn til elevernes forudsætninger.

Stk. 3. Undervisningen foregår på dansk i alle fag, bortset fra religion, grønlandsk og grønlandsk samfundslære, i hvilke fag der undervises på grønlandsk. Ved tilrettelæggelsen af lærestoffet i naturfag og historie tages passende hensyn til Grønlands natur og historie.

§ 12.

Stk. 1. På grundlag af realskolens undervisning tilrettelægges undervisningen på seminariet som en foreløbig 2-årig undervisning navnlig i pædagogiske og teologiske fag med henblik på, at dimittenderne skal kunne gøre tjeneste både som lærere og som kateketer.

Stk. 2. Når efterskolerne udgår som led af det grønlandske skolevæsen, jfr. § 16, stk. 3, kan statsministeren bestemme, at seminariets undervisning skal meddeles over 3 år. Når dette sker, meddeles undervisningen i 2 linier: lærerlinien og kateketlinien, afsluttende med henholdsvis en „lærereksamen“ og en „kateketeksamen“.

§ 13.

Stk. 1. Realskolen og seminariet undergives en fælles leder, som benævnes rektor. Til ansættelse som lærer ved realskolen og seminariet kræves, at den pågældende har bestået lærereksamen fra et dansk seminarium eller har tilsvarende eller højere uddannelse.

Stk. 2. Såfremt rektor ikke har teologisk embedseksamen, skal der til seminariet knyttes en lærer med sådan eksamen til at lede undervisningen i teologiske fag.

§ 14.

Statsministeren fastsætter de nærmere regler for undervisningen på realskolen og seminariet.

Kapitel IV. Andre skoleformer.

§ 15.

Stk. 1. Efter skoledirektionens indstilling og efter forhandling med undervisningsministeriet kan statsministeren bestemme, at der i Grønland skal oprettes en dansksproget mellemskole med tilhørende grundskole.

Stk. 2. Undervisningen, der står åben for alle børn, som har de fornødne forudsætninger, meddeles på dansk i alle fag. Fagkredsen og eksamenskravene er som i den danske eksamensmellemsskole.

Stk. 3. Ved tilrettelæggelsen af undervisningen skal det haves for øje, at eleverne skal kunne gennemgå videre uddannelse i Danmark.

§ 16.

Stk. 1. Undervisningen på de bestående efterskoler meddeles fremtidig fælles for piger og drenge, og elever optages hvert år.

Stk. 2. Undervisningen, der er 2-årig, tager særlig sigte på elevernes videreuddannelse i realskolen. Foruden en videregående undervisning i børneskolens fag og en grundig tilrettelse af lærestoffet i disse kan der i undervisningsplanen indgå undervisning i elementær matematik og engelsk.

Stk. 3. Efterskolerne kan efter statsministerens nærmere bestemmelse nedlægges, når disse skoler kan undværes som overgangsled fra børneskolen til realskolen.

§ 17.

Stk. 1. Til oplæring af den kvindelige ungdom i Grønland kan der i forbindelse med efterskoler eller på andre egnede steder oprettes husmoderskoler med kursus af mindst 8 måneders varighed. Husmoderskolerne optager kvindelige elever, som har gennemgået en efterskole eller en dobbeltsproget skole.

Stk. 2. I forbindelse med husmoderskolerne kan der oprettes kursus — i særdeleshed sommerkursus — i husholdning af mindst 3 måneders varighed. Sådanne kursus skal kunne optage grønlandske kvinder uden særlig uddannelse.

Stk. 3. Statsministeren træffer de nærmere bestemmelser om skolernes indretning, ledelse og undervisning.

§ 18.

Stk. 1. På steder, hvor egnede lærerkræfter er til rådighed, kan der efter behov oprettes aftenskoler eller aftenhøjskoler.

Stk. 2. Der kan endvidere tilrettelægges en særlig undervisning for læringe, eventuelt i forbindelse med den i stk. 1 nævnte aftenskoleundervisning.

Stk. 3. For undervisning på aftenskole og aftenhøjskole ydes der de pågældende lærere et vederlag, hvis størrelse fastsættes på finansloven.

Kapitel V. Almindelige bestemmelser.

§ 19.

Stk. 1. Eleverne på seminariet, realskolen, efterskolerne og husmoderskolerne får deres ophold ved skolerne.

Stk. 2. Ved de dobbeltsprogede skoler (jfr. § 10) tilvejebringes der mulighed for, at elever på skolernes B-linie, som ikke har deres hjem på det sted, hvor skolen er beliggende, kan få deres ophold ved skolen.

§ 20.

Forinden danske lærere ansættes til at gøre tjeneste i Grønland, skal de i regelen have bestået en prøve i grønlandsk. De nærmere regler om prøvens afholdelse fastsættes af statsministeren.

§ 21.

Statsministeren bemyndiges til at fastsætte de særlige regler, som anses for hensigtsmæssige, vedrørende skolevæsenet i Østgrønland og Nordgrønland.

§ 22.

Stk. 1. Unge grønlandere, som under eller efter skolegangen i Grønland viser særlige evner for videre uddannelse på højere skoler, ved håndværk, handel o.s.v., skal efter statsministerens bestemmelse i henhold til indstilling fra vedkommende myndigheder i Grønland have adgang til videregående uddannelse i Danmark.

Stk. 2. De grønlandere, som i overensstemmelse med stk. 1 skal til Danmark for at fuldføre deres uddannelse, får fri rejse og det fornødne til deres ophold efter statsministerens bestemmelse. De hertil nødvendige beløb bevilges på de årlige finanslove.

§ 23.

Statsministeren antager en lærer som konsulent for statsministeriet i spørgsmål vedrørende skolevæsenet i Grønland. Konsulentens honorar fastsættes på finansloven.

§ 24.

Statsministeren træffer de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af de i denne lov fastsatte bestemmelser, ligesom han afgør, på hvilken måde overgangen fra den hidtil gældende ordning af skolevæsenet til den ved nærværende lov fastsatte ordning bør gennemføres.

§ 25.

Stk. 1. Tidspunktet for nærværende lovs ikrafttræden fastsættes ved kgl. anordning.

Stk. 2. Ved samme kgl. anordning fastsættes, hvilke hidtil gældende bestemmelser vedrørende Grønland der skal bortfalde fra ikrafttrædelsen.

Hvorefter alle vedkommende sig har at rette.

Givet på Amalienborg, den 27. maj 1950.

Under Vor kongelige hånd og segl.

Frederik R.

(L. S.)

Hans Hedtoft.